

Cirkulärnr: 1994:221
Diariernr: 1994/3119
Handläggare: Karl-Axel Johansson
Sektion/Enhet: Vård
Datum: 1994-12-13
Mottagare: Kommunstyrelsen
Invandrar- och flyktingfrågor
Rubrik: Kostnadsuppföljning och ersättning till kommunerna
för flyktingmottagandet m m
Bilagor: Skrift: Hur täcker den statliga ersättningen kommuner-
nas kostnader för flyktingmottagandet. (Ds 1994:136)
Tidskrift: Invandrare och Minoriteter

Vård och omsorg
Karl-Axel Johansson

1994-12-13

Kommunstyrelsen
Invandrar- och flyktingfrågor

Kostnadsuppföljning och ersättning till kommunerna för flyktingmottagandet m m

I detta cirkulär behandlas följande frågor.

1. Redovisning av genomförd kostnadsuppföljning av kommunernas flyktingmottagande för flyktingar mottagna under åren 1991 - 1993.
2. Regeringens förslag i kommande budgetproposition om ersättning till kommunerna för flyktingmottagandet.
3. Tidskriften Invandrare och Minoriteter.

1. Redovisning av genomförd kostnadsuppföljning av kommunernas flyktingmottagande för flyktingar mottagna under åren 1991 - 1993

I samband med överläggningarna 1993 mellan Kulturdepartementet och Kommunförbundet angående statens ersättningar till kommunerna för flyktingmottagandet träffades överenskommelse om att en fortsatt intensifierad kostnadsuppföljning skulle ske. Se cirkulär 1993:204.

En särskild arbetsgrupp har under 1994 arbetat med kostnadsuppföljningen, som har omfattat studier i 41 kommuner. Arbetsgruppen har nu redovisat en första rapport med resultat från den genomförda enkätundersökningen. Rapporten bifogas detta cirkulär.

När generalschablonen infördes den 1 januari 1991 var utgångspunkten att staten liksom tidigare skulle ha kostnadsansvaret för flyktingmottagandet tillståndsåret och ytterligare tre år. Om man räknar med att flyktingarna utplaceras jämnt fördelat under året omfattar statens kostnadsansvar i genomsnitt 3,5 år.

I rapporten konstaterar arbetsgruppen att schablonersättning, grundersättning och konjunkturtillägget för flyktingar mottagna år 1991 i de flesta av de undersökta kommunerna hittills har täckt de kostnader som ersättningen var avsedd att täcka. Redovisningen tyder också på att bidraget kommer att räcka för kvarstående period som ersättningen är avsedd att täcka (mottagningsåret och ytterligare tre år). En fortsatt uppföljning av kostnaderna under resterande del av år 1994 bör dock göras.

Några kommuner har en hög bidragsutnyttjandegrad och några en låg. Arbetsgruppen har inte kunnat finna några utmärkande omständigheter som generellt tycks ha påverkat bidragsutnyttjandegraden, dock kan nämnas att kommuner med 25.000 invånare eller mindre och landsbygds- och glesbygdskommuner har en låg bidragsutnyttjandegrad. Kännetecknande för dessa kommuner är många gånger att det är kommuner med stor utflyttning av flyktingar. Arbetsgruppen kan dock inte finna något samband mellan hög bidragsutnyttjandegrad och stor sekundärflyttning. En ändring av reglerna för utbetalning av schablonersättningen har emellertid gjorts den 1 juli 1994, som innebär att det tar längre tid för en kommun att erhålla hela schablonersättningen. Denna ändring bör utjämna skillnaderna i ekonomiskt utfall mellan inflyttnings- och utflyttningskommuner för de flyktingar som nu tas emot i kommunerna.

När det gäller flyktingar mottagna år 1992 framkommer också att de flesta kommuner redovisar en bidragsutnyttjandegrad som ligger under eller omkring den förväntade bidragsutnyttjandegraden för flyktingar som varit i Sverige drygt två år. Arbetsgruppen gör därför den bedömningen att för flyktingar mottagna år 1992 har den statliga ersättningen hittills täckt de kostnader schablonersättningen var avsedd att täcka t.o.m. 1994-06-30 i de flesta kommunerna. För dessa flyktingar kvarstår ännu 1,5 år av den tid som schablonersättningen skall täcka. Osäkerheten om konjunkturutvecklingen och socialbidragskostnaderna gör att det är för tidigt att dra någon slutsats om ersättningen kommer att ge avsedd kostnadstäckning för flyktingar mottagna år 1992. För flyktingar mottagna år 1992 har samma analys gjorts som för flyktingar mottagna år 1991. Även här kan man se en tendens till att det är en lägre bidragsutnyttjandegrad i kommuner med 25.000 invånare eller mindre och om det är en landsbygds- eller glesbygdskommun.

För flyktingar mottagna år 1991 redovisas också delar av en undersökning om vilka arbetsmarknadsspolitiska åtgärder som Arbetsmarknadsverket vidtagit. Arbetsmarknadsverkets åtgärder för 1991 års flyktingkontingent är av naturliga skäl relativt små år 1991, men att de successivt ökar och 1993 motsvarar nästan 60% av kommunens redovisade kostnader för socialbidrag och sysselsättningsåtgärder. Man kan också konstatera att skillnaderna avseende omfattningen av Arbetsmarknadsverkets åtgärder i olika kommuner är mycket stora. Det finns inte några tydliga samband mellan nivå på Arbetsmarknadsverkets åtgärder och kommunernas kostnader för socialbidrag. En fördjupad undersökning av vad som påverkar Arbetsmarknadsverkets åtgärdsvolym i en kommun framstår som angelägen.

Arbetsgruppen går nu vidare med ytterligare analyser av det insamlade materialet.

2. Regeringens förslag i kommande budgetproposition om ersättning till kommunerna för flyktingmottagandet.

Regeringen avser att föreslå följande förändringar i ersättningarna till kommunerna för flyktingmottagandet.

1. Schablonbidraget för 1995 räknas upp med 2,1 % vilket innebär att beloppet blir för

vuxna 147.200 kronor

barn 90.300 kronor

Det nya beloppet tillämpas för flyktingar som placeras från och med den 1 januari 1995.

2. Ersättningen till kommunerna för grundskoleundervisning av asylsökande barn räknas upp med 2,1 %. Det innebär att ersättning betalas med högst 24.000 kronor per barn och år för barn som vistas på utredningssluss och med högst 35.700 per barn och år för barn som vistas på förläggning eller i en kommun. Ersättningen skall reduceras med beloppet för kostnad för den skolverksamhet som en sluss eller förläggning själv ansvarar för enligt förordningen (SKOLFS 1993:21).

3. För utlänningar i åldern 55 - 60 år som tas emot under 1995 lämnas, av konjunkturskäl, samma ersättning för faktiska socialbidragskostnader som för utlänningar som är över 60 år. Dessa kostnader för 55 - 60- åringarna skall beaktas och räknas av vid kommande överläggningar om konjunkturtillägg.

4. Regeringen föreslår vidare ett särskilt åtgärdspaket, som riktar sig främst till kommuner i storstadsområdena med invandrartäta bostadsområden och stor sekundärflyttning. Avsikten är att medel skall anslås för insatser i bostadsområden med stor andel av invandrare och flyktingar.

Regeringen är inte nu beredd att föreslå något generellt konjunkturtillägg för de flyktingar som mottogs i kommunerna under år 1992. Resultatet av den fortsatta kostnadsuppföljningen måste först avvaktas. Regeringens besked är inte uttryck för en ändrad inställning när det gäller kostnadsfördelningen mellan stat och kommun. Staten skall även i fortsättningen ha kostnadsansvaret för tillståndsåret och de därpå följande 3 åren, i genomsnitt således 3,5 år.

3. Tidskriften Invandrare och Minoriteter

Tidskriften Invandrare och Minoriteter har givit ut ett temanummer om Östeuropa. Temanumret innehåller många intressanta och viktiga artiklar, som

vi tror kan komma till användning i kommunernas arbete med flyktingmottagningen. Ett exemplar av tidskriften bifogas detta cirkulär till ansvariga för kommunens flyktingmottagande.

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET
Vård och Omsorg

Lennart Jonasson

Karl-Axel Johansson

Bilagor

Skrift: Hur täcker den statliga ersättningen kommunernas kostnader för flyktingmottagandet. (Ds 1994:136)

Tidskrift: Invandrare och Minoriteter

